

MOŽE LI SALIVARNI KARCIOEMBRIONALNI ANTIGEN BITI KORISTAN ZA DIJAGNOZU SJÖGRENVOG SINDROMA?

Ivica Jeremić¹, Miloš Hadži-Mihailović², Žanka Bojić-Trbojević³, Snežana Golubović³

¹Institut za reumatologiju, Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, Srbija

²Stomatološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, Srbija

³Institut za nuklearnu medicinu Zemun, Zemun, Srbija

Uvod. Sjögrenov sindrom je relativno česta autoimunosna bolest koja, osobito u svojim ranim fazama, može imati vrlo nespecifične simptome. Pored toga, velik broj bolesnika ima pozitivan reumatoidni faktor – RF, što može često pogrešno usmjeriti dijagnozu u pravcu reumatoidnog artritisa. Kod bolesnika koji su RF pozitivni, a nemaju anti-Ro antitijela, za postavljanje dijagnoze bolesti često je neophodna biopsija male žlijezde slinovnice, koja je neprihvatljiva za značajan broj bolesnika. Iz tog razloga novi dijagnostički markeri koji bi mogli razlikovati Sjögrenov sindrom od reumatoidnog artritisa i osoba bez autoimunskih bolesti mogao bi biti veoma koristan za kliničku praksu. Karcioembrionalni antigen – CEA je tumorski marker koji se izlučuje u određenim inflamatornim stanjima. Za razliku od ostalih autoimunskih bolesti, u Sjögrenovom sindromu inflamacija je lokalizirana u žlijezdama slinovnicama, pa je naša hipoteza bila da će upravo CEA biti povišen u slini.

Ispitanici i metode. Studija je obuhvatila 44 bolesnika oboljela od Sjögrenova sindroma, 45 bolesnika oboljelih od reumatoidnog artritisa, 49 bolesnika oboljelih od osteoartritisa i 21 zdravu kontrolu. Od svih bolesnika uzeti su uzorci sline u kojima je određivan CEA. Dodatno, od bolesnika sa Sjögrenovim sindromom uzimani su uzorci krvi iz koji su određivane standardne imunološke analize i parametri inflamacije (anti-Ro antitijela, antinukleusna antitijela, RF, sedimentacija – SE).

Rezultati. Bolesnici sa Sjögrenovim sindromom imali su značajno više razine slinovnog CEA (MED 1289 pg/mL) u odnosu na bolesnike s reumatoidnim artritisom (MED 490 pg/mL), osteoartritisom (MED 346 pg/mL) i zdrave kontrole (238 pg/mL). Usporedbom koncentracija CEA između zdravih kontrola i RA bolesnika kao i bolesnika s osteoartritisom nisu nađene statistički značajne razlike. Razina CEA nije bila u korelaciji s titrom ANA, brzinom sedimentacije eritrocita, koncentracijom anti-Ro antitijela i RF-a.

Zaključak. Bolesnici sa Sjögrenovim sindromom imaju značajno više koncentracije CEA u odnosu na zdrave kontrole i bolesnike oboljele od osteoartritisa i reumatoidnog artritisa. CEA bi u budućnosti mogao biti koristan laboratorijski parametar u postavljanju dijagnoze Sjögrenovog sindroma.

Ključne riječi: karcioembrionalni antigen, Sjögrenov sindrom

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa